

DOBROGEA

-Scurt istoric

Judetul Constanta, ocupa partea sudica a Dobrogei - pamant geto-dacic milenar, romanizat timp de peste sase veacuri.

Vestigiile arheologice descoperite pe aceste meleaguri, dateaza inca din paleoliticul mijlociu (100.000-40.000 i.Hr.), in pesterile "La izvor" si "La Adam" si punctele Saligny, Mamaia sat si Ovidiu. Microlitele descoperite erau folosite de *Homo Sapiens fossilis*.

Paleoliticul superior (cca.40.000-10.000 i.Hr.) este prezent prin descoperirile de la Seimenii Mari, Gura Dobrogei, Mangalia, Pestera si Satu Nou.

Mezoliticul (10.000-5.500 i.Hr.) este reprezentat prin descoperirile facute la pestera "La Adam" si in necropola de la Cernavoda.

Descoperirile arheologice au scos la lumina urme din mezolitic si neolitic – unelte din piatra slefuita, arme, podoabe, reprezentari artistice ale culturii Hamangia mileniul 4-2 i.Hr. – doua statuete din lut "Ganditorul" si "Femeia sezand" descoperite la Cernavoda in anul 1956. Aceste statuete sunt capodopere de valoare mondiala ale artei antropomorfe neolitice din Romania.

Urmele culturilor Boian si Gumelnita au fost descoperite de-a lungul litoralului – la Mangalia, Limanu, Costinesti, Agigea si Navodari.

Urmele omului care a trait in neoliticul tarziu in Dobrogea se intalnesc la Harsova, Cernavoda (Dealul Sofia) si Medgidia.

Trecerea de la neoliticul tarziu la epoca bronzului este marcata de Cultura Cernavoda.

In aceasta perioada patrund pe teritoriul Dobrogei populatii de pastori nomazi nord - pontici, care intretin relatii de schimb cu populatiile bastinase.

Epoca bronzului (1.300-1.150 i.Hr.) este pusa in evidenta prin descoperirile de la Harsova, tezaurul cuprinde pahare si cupe cu picior, vase mari de provizii, castroane, platouri cu décor, precum si descoperirile facute la Hagieni, Neptun, Sinoe, Dervent, Rasova, Medgidia, Poarta Alba s. a.

La sfarsitul epocii bronzului apare carul si se constata folosirea calului pentru tractiune. Cultura Cernavoda se perfectioneaza continuu in conditiile destramarii oranduirii comunei primitive.

Epoca fierului (Hallstatt, sec. XII-V i.Hr. si La Tene, sec. V-I i.Hr.) este reprezentata prin descoperirile facute la Garlita, Rasova, Ghindaresti, Harsova, Cernavoda s.a.

Trecerea la folosirea fierului a determinat o dezvoltare a mijloacelor de productie (multe arme, unelte, podoabe etc.

Secolul al VII-lea î.Hr. este marcat de începutul colonizărilor grecești pe tarmul Mării Negre – Histria (657 î.Hr.), Tomis și Callatis (ambele sec. al VI-lea î.Hr.) pe locul unor mai vechi așezări autohtone.

Așezărilor stabile de origine grecească de pe litoralul maritim li se adaugă așezămintele autohtonilor de la Dunare.

Primele stiri scrise despre triburile getice din sudul Dobrogei aparțin învățatului grec Hecateu (sec. al VI-lea î.Hr.). Istoricul Herodot ne-a lăsat o însemnare despre campania regelui persan Darius în Dobrogea în anul 514 î.Hr.

În anul 300 î.Hr. regele geto-dac Dromihetes luptă cu Lisimach învingându-l. În anul 292 î.Hr. Lisimach este din nou înfrânt și Dromihetes reintră în stăpânirea cetăților de pe malul dobrogean al Dunării : Capidava și Genucla.

În secolele III-I î.Hr. se remarcă puternicele capetenii locale cărora cetatea Histria le plătea tribut.

În timpul lui Burebista (62-44 î.Hr.) Dobrogea (Dacia Pontica) cu cele trei cetăți grecești Tomis, Histria și Callatis cunoaște o mare înflorire.

Expansiunea romană spre nord este oprită la Dunare, dar în Dobrogea românii patrund în anul 29-28 î.Hr.

Această provincie primește numele de Scythia, în anul 86 d.Hr., în timpul împăratului roman Diocletian.

Permanentizarea prezentei romane la Tomis este marcată de exilul poetului Ovidius Naso pe aceste meleaguri, unde realizează lucrări valoroase: *Metamorphoses*, *Tristia* și *Ex Ponto*.

Armata romană cuceritoare deschide calea unei importante perioade de colonizare romană. Românii și geto-dacii se amestecă într-un proces îndelungat de romanizare – urmele arheologice marchează acest proces, monumentul *Tropaeum Traian* de la Adamclisi considerat pe bună dreptate "*actul de naștere al poporului roman*" (după cum consemna istoricul Grigore Tocilescu).

În șapte secole de stăpânire romană în Dobrogea de sud au apărut numeroase așezări întinse și puternice. Alături de fostele cetăți grecești de pe tarmul mării: Histria, Tomis și Callatis, apar noi așezări puternice Axiopolos, vechi centre getice dezvoltate de romani – Sucidava, Scidava, Capidava, Carsium, Troesmis ș.a.

Vestigiile antice descoperite în Dobrogea, împreună cu numeroasele și variatele dovezi aflate în toate provinciile romanesti exprimă indiscutabil, prin timp, procesul romanizării ca bază a etnogenezei poporului nostru.

Aceștia au întemeiat, alături de așezările geto-dacice existente o serie de castre și așezări civile romane, printre care Axiopolis (Cernavoda), Ulmetum (Pantelimon), Altina (Oltina) ș.a.

De importanță majoră pentru aceste meleaguri îl constituie procesul de creștinare a populației autohtone, care a început în a doua jumătate a secolului I d. Hr., când în Dobrogea a început să predice Sf. Apostol Andrei – unul dintre cei 12 apostoli, fratele Sf. Petru.

În timpul secolelor IV-VII și după marile migrații ale popoarelor, creștinismul pe aceste meleaguri s-a manifestat printr-o viață bisericească cu lacasuri de rugăciune, episcopi, preoți, calugări și credincioși.

Din sec.IX-X dateaza complexul de 6 biserici si cavouri sapate in stanca descoperite in Dealul Tibisirul din Basarabi.

Stapanirea si influenta Romei asupra Dobrogei dureaza pana in sec.III d.Hr., cand patrund gotii, apoi hunii, slavii s.a. Mai tarziu in Dobrogea, in anul 602, dominatia romana este inlaturata si o data cu aceasta se pune capat sclavagismului pe aceasta perioada.

Perioada dintre sec.VII si X este reprezentativa pentru trecerea la feudalism pe teritoriul Dobrogei. Intre sec.X si XII se gaseste sub influenta bizantina. Epoca bizantina este bogata in vestigii descoperite la Pacuiu lui Soare, Capidava, Harsova s.a.

Dupa sec. al X-lea apar formatiuni politice locale, printre care cel mai de seama condus de Dobrotici ce obtine autonomia fata de Bizant. Spre sfarsitul sec. al XIV-lea, teritoriul Dobrogei de sud intra sub controlul domnitorului Tarii Romanesti – Mircea cel Batran; dupa moartea lui se instaleaza dominatia otomana in 1412, numindu-l Dobrogea. De-a lungul stapanirii otomane legaturile dintre tinuturile dobrogene si Tara Romaneasca s-au mentinut neintrerupte. Documentele otomane atesta legatura Dobrogei cu tarile romanesti surori. Alaturi de romanii dobrogeni, in regiune s-au stabilit numeroase populatii crestine si musulmane (alaturi de turci se stabilesc aici tatarii adusi din Crimeea – 1856). Mai tarziu s-au stabilit aici si alte popoare – bulgari, lipoveni s.a.

In urma numeroaselor manifestari de simpatie fata de Romania a romanilor dobrogeni in contextul inceperii ostilitatilor dintre Romania si Imperiul Otoman, in anul 1878, armata romana trece Dunarea eliberand Dobrogea. Proclamatia citita ostasilor la 14.11.1878 spunea lumii intregi ”*Dobrogea*”, aceasta veche posesiune a parintilor nostri de mai inainte, s-a unit cu Romania.

Deceniile urmatoare au inregistrat transformari importante ducand la renasterea stravechii provincii romanesti Dobrogea.

Realizarile cele mai importante pot fi amintite: constructia podurilor dunarene si a Portului Constanta – 1896 de catre ing. Anghel Saligny, construirea unor edificii monumentale pentru orasul Constanta – Cazinoul, Comandamentul marinei, hoteluri, catedrala si numeroase biserici ortodoxe s.a. Transformari insemnate au loc si in celelalte orase si localitati din judet (Medgidia, Mangalia, Cernavoda, Harsova) si apar localitati urbane noi – Eforie, Techirghiol s.a.

In acelasi timp cu progresul economic s-a dezvoltat si o bogata viata culturala prin aparitia institutiilor de invatamant – Liceul Mircea si Mihai Eminescu, Scoala Normala – si primele scene care primeau trupe de teatru din capitala si din alte localitati din tara.

Meleagurile constantene sunt locul de nastere a unor personalitati foarte importante in stiinta si cultura romaneasca.

JUDETUL CONSTANTA

Suprafata: 7071,29 km² ;
Populatia: 746.839 loc.(01.07.1995);
Resedinta: Municipiul Constanta;
Categoriile de localitati: 3 municipii (Constanta, Mangalia si Medgidia);
8 orase (Basarabi, Cernavoda, Eforie, Harsova,
Navodari, Negru Voda, Ovidiu, Techirghiol)
54 comune; 189 sate.

Judetul Constanta este situat in extremitatea de sud-est a Romaniei. La nord este despartit de judetul Tulcea printr-o linie conventionala, ce serpuieste intre Dunare si Marea Neagra strabatand Podisul Casimcea si Complexul lagunar Razim (Iacurile Zmeica si Sinoe). La sud este marginit de frontiera de stat romano-bulgara ce traverseaza Podisul Dobrogei de Sud intre Ostrov (la vest) si Vama Veche (la est). La vest – fluviul Dunarea desparte judetul Constanta de judetele Calarasi, Ialomita si Braila, curgand de-a lungul malului inalt al Dobrogei. La est – intre Gura Portitei si localitatea Vama Veche, podisul dobrogean este scaldat de apele Marii Negre. De la linia tarmului spre larg, 12 mile marine (echivalent cu 22.224 km), se intinde zona apelor teritoriale romanesti stabilite conform conventiilor internationale.

Mentionam posibilitatea accesului spre Constanta pe apa prin intermediul Dunarii (porturile Cernavoda si Harsova), a Canalului Dunare - Marea Neagra (porturile Medgidia, Basarabi, Ovidiu si Agigea) si a Marii Negre (porturile Constanta-Agigea, Mangalia si Midia).

Aeroportul International Mihail Kogalniceanu-Constanta asigura accesul pe calea aerului.

RELIEFUL

Evolutia indelungata paleogeografica si actiunea diferentiata a factorilor subterani modelatori au dus la formarea unor unitati de relief caracterizate prin structura de podis cu altitudine redusa; in cea mai mare parte a teritoriului predomina valorile sub 200 m., diferentele altitudinale intre partile componente fiind reduse.

Ca principale unitati naturale se disting:

- podisul – care cuprinde aproape intreg teritoriul este constituit din calcare mezozoice asezate pe marne si calcare tertiare acoperite cu o manta de loess (Pod. Casimcei, Dobrogei de Sud, Medgidiei, Cobadin, Negru Voda);
- campia – din punct de vedere geografic, inalta, usor valurita, cu aspect de poduri pe care se practica culturile de camp – in special cele cerealiere, se evidentiaza in zona centrala.

Partea sudica – corespunzatoare Podisului Litoralului – este delimitata spre vest de altitudinile cuprinse intre 85-100 m, unde se face trecerea spre podisul Dobrogei de Sud (Medgidiei si Topraisarului). Latimea acestui sector este cuprinsa intre 10 si 12 km.

Zona litorala este marcata de mai multe trepte:

- 5-15 m, de-a lungul tarmului;
- 20-30 m, cu omare continuitate, patrundand mult in interior, formand o treapta distincta in jurul limanelor si lagunelor;
- 35-45 m, cu o mare continuitate, constituind o treapta mai lata decat celelalte inconjurand limanele si lagunele maritime;
- 50-65 m, cea mai dezvoltata treapta cu latimi cuprinse intre 500 m si 4-5 km;
- 70-85 m, cea mai inalta treapta situata la contactul cu podisurile interioare.

Aceste 5 trepte sculptate in depozite sarmatiene sunt acoperite de depozite de loess. De remarcat ca pe suprafata judetului relieful de platforma este fragmentat de numeroase vai cu orientari diferite. Dintre cele mai importante vai amintim Casimcea, Saraturi, Nuntasi, Topolog-Saraiu, Chichirgeaua s.a. In Valea Casimcea, intre localitatile Cheia-Targusor-Gura Dobrogei au fost descoperite 15 pesteri cu mare importanta arheologica si paleontologica: Pestera Mireasa, Pestera de la Ghilingic, Pestera Babei, Pestera La Adam, Pestera Liliecilor etc.

CLIMA

Clima judetului Constanta evolueaza pe fondul general al climatului temperat continental, prezentand anumite particularitati legate de pozitia geografica si de componentele fizico-geografice ale teritoriului.

Existenta Marii Negre si a fluviului Dunarea, cu o permanenta evaporare a apei, asigura umiditatea aerului si totodata provoaca reglarea incalzirii acestuia.

Temperaturile medii anuale se inscriu cu valori superioare mediei pe tara - 11,2°C la Mangalia si 11,2°C la Murfatlar) – iar in jumatarea central-nordica a teritoriului valorile gnu scad sub 10°C.

TEMPERATURA ANULUI-media lunara si anuala ;1995~Constanta.

ianuarie	-0,3	iulie	22,2
februarie	0,8	august	22
martie	4,4	septembrie	18,5
aprilie	9,3	octombrie	13,5
mai	15,1	noiembrie	7,5
iunie	19,5	decembrie	2,6
		Anual	11,2

Temperaturile minime absolute inregistrate in judetul Constanta au fost de -25°C la Constanta la 10 februarie 1929, -33,1°C la Basarabi (Murfatlar) la 25 ianuarie 1954 si -25,2°C la Mangalia la 25 ianuarie 1942.

Temperaturile maxime absolute inregistrate au fost de +43°C la Cernavoda la 31 iulie 1985, +41°C la Basarabi la 20 august 1945, +38,5°C la Constanta la 10 august 1927 si +36°C la Mangalia la 25 mai 1950.

Precipitatiile prezinta valori anuale cuprinse intre 378,8 mm la Mangalia, 469,7 mm la Oltina si 451 mm la Mihail Kogalniceanu, situand judetul Constanta intre regiunile cele mai aride ale tarii.

Vanturile sunt determinate de circulatia general atmosferica si conditiile geografice locale. Caracteristice zonei sunt brizele de zi si de noapte.

HIDROGRAFIA

În interior, județul Constanța, este deficitar în privința apelor curgătoare (cele mai multe având debite mici și oscilante), pe margini are numeroase lacuri-limane fluviatile și fluviomarine.

O notă caracteristică a rețelei hidrografice de pe teritoriul județului este densitatea foarte scăzută a acesteia, de $0,1 \text{ km/km}^2$, reprezentând cea mai redusă valoare de pe întreg teritoriul țării.

Apele sunt reprezentate de râuri (Topolog, Chichirgeaua, Carasu), parauri (Casimcea, Topolog, Crucea, Nuntasi), lacuri (Buceag, Oltina, Baci, Tasaul, Corbu, Siutghiol-Mamaia, Agigea, Tabacarie, Techirghiol), limanuri ș.a.

Nu putem vorbi de hidrografia județului Constanța fără să amintim principalele caracteristici ale celor 2 componente principale ale hidrografiei dobrogene – fluviul Dunărea și Marea Neagră.

Fluviul Dunărea și Canalul Dunăre-Marea Neagră realizat parțial pe traseul văii Carasu, are o lungime de 64 km, între Cernavodă și Agigea, are o adâncime medie de 7,5 m și este prevăzut cu două ecluze (la Cernavodă și la Agigea).

Marea Neagră mărginește județul spre est, cu suprafața de 462535 km^2 (împreună cu Marea Azov), este o mare de tip continental deschisă. Are tarmurile crestate, cu golfuri larg deschise, cu puține peninsule (Crimeea) și insule (ins. Serpilor).

Salinitatea apei mării oscilează între 17% pe litoralul românesc, 18% în largul mării și 22% la mări adâncimi. Temperatura medie anuală a apelor Mării Negre în zona litoralului românesc este de $12,7^{\circ}\text{C}$. La Constanța s-au înregistrat cele mai ridicate temperaturi ale mării de $22,4^{\circ}\text{C}$, iar cele mai scăzute temperaturi s-au înregistrat în luna februarie ($2,9^{\circ}\text{C}$).

Flora și fauna se dezvoltă numai în stratul superior (până la 180 m adâncime). Se întâlnesc forme proprii ca familia sturionilor, formele mediteraneene – scrumbia albastră, iar la gurile de vărsare ale fluviilor forme de apă dulce (gingirică). Frecvent pot fi întâlnite forme interesante cum sunt calul de mare, pisica de mare, unele specii de delfin (porcul de mare), un mic rechin (cainele de mare) și mai rar foca din Marea Neagră.

Flora este alcătuită din alge verzi, roșii și brune și se dezvoltă până la adâncimea de 75-80 m până unde patrunde lumina soarelui.

VEGETAȚIA

În funcție de condițiile fizico-geografice pe teritoriul județului Constanța se găsesc concentrate un număr mare de ecosisteme, de o mare varietate, începând cu ecosistemele terestre de stepă, silvostepă și pădure sfârșind cu ecosistemele acvatice, marine și lacustre, din lungul litoralului și Dunării.

Zona stepii, cu limita superioară de 50-100 m altitudine, cuprinde o vegetație superioară doar în locurile improprii culturilor pe fâșiile de pășuni ori în rezervațiile naturale.

Zona silvostepii ocupă spații reduse ca suprafață în sud-vestul județului, dar sub forma de păduri izolate apare și pe versanții văilor abrupte.

Zona de pădure – ocupă, în județul Constanța, arealele cele mai restrânse, cca 3% din teritoriul acestuia.

Zona vegetației nisipurilor maritime ocupă suprafețe restrânse.

În vederea consolidării falezelor și fixarea nisipurilor pe plaje au fost plantate specii de arbuști. Pe solurile sărate, de-a lungul zonei nordice a litoralului, apare o vegetație halofilă (de sărături).

În zona litorală și dunăreană a limanurilor cu apă dulce, pe depozite lacustre, se conturează biotopul marginal palustru, în care vegetația este predominant hidrofilă.

Vegetația Mării Negre este formată din asociații de plante, alge de mări și culori diferite și iarba de mare singură plantă cu flori din apele marine românești.

În localitățile urbane și în stațiunile litoralului, în special, spațiile verzi intravilane, au un rol estetic peisagistic deosebit.

Situația spațiilor verzi la 01.01.1990

Localitatea	Suprafața(ha)	m ² /locuitor	% din intravilan
Constanța	551	15,5	15,5
Eforie	112	117,3	21
Mangalia	443	104,8	31,2
Navodari	38	19,3	2,5
Ovidiu	29	24,3	7,6
Techirghiol	14	20,6	6,1

FAUNA

Într-o strânsă legătură cu răspândirea solurilor și vegetației întâlnim o varietate foarte mare de vietuitoare.

Datorită acestor raporturi de interdependență răspândirea teritorială a vietuitoarelor urmează aproape fidel arealele de vegetație.

În regiunea de stepă, cea mai extinsă în limitele județului Constanța, fauna prezintă caracteristici printr-un mare număr de păsări și rozătoare care-și găsesc hrana din belșug.

Printre speciile caracteristice stepei din județul Constanța se numără popandaul, cel mai daunător și iepurele vânat bine apreciat. Să mai întâlnesc în număr mare orbetele mic, soarele de câmp și sobolanul cenușiu.

Dintre animalele carnivore putem aminti dihorul de stepă, dihorul patat, grivanul, sarpele rău. Reptilele sunt reprezentate prin gusterul vargat, șoparla de stepă și broasca testoasă dobrogeană.

Dintre păsări amintim potarnichea, graurul, cotofana, uliul parumbar, uliul serpar, prepelița și ciocarlia.

În lacurile din lungul litoralului și pe malul Dunării sunt întâlnite frecvent exemplare de: sarpe de apă, pești importanți pentru pescuit (caras, crap, biban, salau) și numeroase păsări: chiriaci, pescarusi, cormorani, starci cufundaci, fugaci, gaste, majoritatea oaspeți de primăvară.

Pe nisipurile maritime fauna este reprezentată prin numeroase cochilifere (scoici japoneze, scoici albe, midii, stridii).

Dintre mamiferele mai rar întâlnite putem aminti unele specifice Dobrogei: vulpea carbunareasă, pârșul de copac, jderul de piatră și dihorul patat.

SOLURILE

Solurile au o dispunere etajata sub forma de fasii in directia vest-est , pe fundalul carora s-au format local soluri intrazonale .

Cernoziomurile sunt soluri caracteristice ptr stepa dobrogeana ocupand cea mai mare parte din suprafata judetului .

Solurile balane sunt raspandite in vestul judetului intr-o fasie ingusta intre Rasova si Cernavoda si intre Topalu si Garliciu.

Aceste soluri formate pe suprafete orizontale sau cu pante foarte mici avand altitudini de peste 100m (150-250m), pe leossuri , argile si aluviuni , unde stratul freatic se afla la adancimi sub 20m .

Pe teritoriul judetului Constanta se intalnesc mai multe subtipuri de cernoziomuri :carbonatic , castaniu de padure, ciocolatiu si cambrice.

Dintre solurile azonale putem aminti solonceacurile , solurile hidromorfe , solurile aluvio-coluviiale si rendzinele . Pe suprafete foarte mici , insular , izolate mai pot fi intalnite randzinele , rogosolurile , nisipurile si litisolurile .

BOGATIILE SUBSOLULUI

Resursele naturale de sol si subsol ale judetului sunt variate .Astfel , mineurile nemetalifere (diatomice si argile bentonice , nisip verde glauconitic, creta etc.) au o larga raspandire geografica in partea centrala nordiaca , iar rocile calcaroase (larg folosite in constructii) se afla pe intreg teritoriul al acestuia .

Subsolul judetului Constanta ofera si ape minerale prin izvoarele de al Topalu si Mangalia.

Principala resursa economica a zonei litorale o constituie pestele .Alte surse importante sunt: iarba de mare si algele rosii .

POPULATIA

La 1 iulie 1995 populatia judetului Constanta numara 746.839 locuitori (3,29% din populatia tarii).Evolutia numerica a populatiei in perioada 1980-1995 indica o crestere substantiala pana in 1995 cand se pune in evidenta o stagnare cu tendinta de scadere .

Populatia judetului Constanta (la recesaminte)

Anul	Municipiul Constanta	Total judet
1880	4530	30236
1912	27201	206290
1930	59164	261028
1948	78586	150276
1956	99676	369940
1966	150276	465752
1977	256978	336309
1992	350476	336309
2001	336309	749908

Evolutia densitatii populatiei loc./km²

Anul	Judetul Constanta	Romania
1930	36,9	60,1
1948	44	66,8
1956	52,3	73,6
1966	65,9	80,4
1977	86,1	90,7
1992	105,9	96
2000	105,6	95,5

Structura populatiei pe sexe

Anul	1996	1977	1992	1995	2001
Totala	465752	608825	748769	746839	747103
Masculin	238147	310152	375124	369802	366415
Feminin	227605	298673	373645	377037	380688

Structura populatiei pe nationalitati

Anul	1956	1992
Populatia totala	369940	748044
-romani	333443(90,1%)	685085(91,7%)
-tatari	19753(5,3%)	24100(3,2%)
-turci	9837(2,6%)	24043(3,2%)
-romi	-	5543(0,6%)
-rusi	3514(0,9%)	5511(0,7%)
-maghiari	862(0,2%)	1324(0,18%)
-germani	530(0,1%)	493(0,06%)
-alte nationalitati	2005(0,8%)	9273(0,24%)

Prin alte nationalitati intelegem :armeni ,greci, evrei, bulgari, ucrainieni, sarbi , slovaci , polonezi, cehi s.a.m.d.

Evolutia numerica a populatiei (recensaminte)-%

Anul	Total	Urban	Rural
1880	30236	-	-
1912	206290	59184~28,7%	147106~71,3%
1930	261028	84744~32,5%	176284~67,5%
1948	311062	107565~34,6%	203497~65,4%
1956	369940	145608~39,4%	224332~60,6%
1966	465752	252657~54,2%	213095~45,8%
1977	608825	408704~67,1%	200121~32,9%
1992	727656	499031~68,6%	228625~31,4%
2001	746908	541842~72,6%	205066~27,4%

Evolutia populatiei urbane

Anul	Const- tanta	Med- gidia	Man- galia	Basa- rabi	Cerna- voda	Eforie	Har- sova	Navo- dari	Negru Voda	Ovi- diu	Techir ghiol
1880	4530	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1912	27201	6252	1929	-	5743	-	3990	-	-	-	-
1930	59164	6466	2764	-	6744	872	3665	-	-	-	1956
1948	78586	6906	4547	-	5819	3503	3762	840	-	-	2136
1956	99676	17943	4579	-	8802	3286	4761	2412	-	-	2705
1966	150276	17943	12674	-	11259	6617	7519	6343	-	-	6839
1977	256978	40328	26821	-	13608	9507	8239	9717	-	-	5988
1992	350476	46686	43822	10726	22040	9332	10392	31746	5478	12562	6898
2001	337206	46340	43822	11338	20547	9283	11267	35743	5551	13604	7176

Orasele din judetul Constanta prezinta fiecare trasaturi distincte. Prin functiile pe care le exercita pot fi grupate astfel :

- trei orase cu functii preponderent industriale;
- un nod feroviar-Medgidia;
- un port pe Canalul Poarta Alba-Midia-Navodari;
- un port pe Dunare si Canalul Dunare Marea Neagra-Cernavoda;
- trei orase cu functii balneare , din care :un oras cu o puternica industrie de constructii navale(Mangalia),doua orase cu functii de turist si tratament balnear (Eforie si Techirghiol);
- doua orase cu functii mixte, ambele porturi: un port cu o capacitate industriala situat pe axa rutiera Vadu Oii –Constanta, la Dunare –Harsova, al doilea port cu capacitati industriale situat pe axa rutiera Tulcea –Constanta pe Canalul Poarta Alba –Midia Navodari-Ovidiu;
- doua orase cu functii preponderent agro-industriale: un oras situat in zona centrala a judetului (Basarabi), un oras situat in zona de sud a judetului (Negru Voda).

In prezent judetul Constanta se imparte in :3 municipii (Constanta , Medgidia si Mangalia) , 8 orase (Basarabi , Cernavoda , Eforie , Harsova , Navodari , Negru Voda , Ovidiu si Techirghiol) 54 de comune si 189 de sate .

Constanta, municipiul asezat pe tarmul marii la altitudinea de 15-30m , pe ruinele cetatii antice Tomis.Este resedinta judetului , fiind cel mai mare oras din sud-estul tarii noastre , industrial si turistic. Este situata aproximativ pe aceiasi paralela cu porturile Sevastopol (Ucraina) si NewYork (S.U.A.) si pe acelasi meridian cu Rhodos (Grecia).

Asezarea antica s-a format pe mica peninsula care ocroteste golful Tomis , dar treptat s-a extins spre vest si nord-vest . Cetatea Tomis a fost intemeiata de colonistii veniti din Milet in sec. VIII-VI i.Hr.A avut o istorie lunga si framantata . Perioada cea mai infloritoare incepe in sec. III i.HR. Tomisul e ocupat de romani in fruntea carora se afla Terentius Varro Lucullus in anii 72-71 i.Hr. Dupa intalarea stapanirii romane Tomisul cunoaste o noua perioada de inflorire devenind centrul politic al comunitatii asezarilor pontice .Aici si-a trait ultima parte a vietii marele poet roman Publius Ovidius Naso, exilat pe aceste meleaguri de catre imparatul Augustus.Tomisul cunoaste o mare inflorire economica si culturala in sec.II i.Hr. ajungand cel mai mare port de pe tarmul vestic al Pontului Euxin.

In timpul timpului marelui imparat Diocletian (284-305) cetatea Tomis devine capitala noii provincii Scythia.

In sec XI in portul Constanta este construit primul far de catre genovezi pe faleza acestuia.

Sub conducerea ing. Anghel Saligni se modernizeaza si largeste portul Constanta, care devine principalul port maritim al tarii.

Principalele ramuri ale industriei sunt :extractia petrolului si a gazelor naturale , industria alimentara , industria textila , ind. celulozei si a hartiei .

Activitatea economica este inca dominata de activitatea portuara . Prin portul Constanta , extins si modernizat dupa 1970 , trece mai mult de jumatate din exportul tarii si o mare parte din import . Turismul in municipiul Constanta reprezinta una din cele mai importante functii ale orasului.

In evolutia tertoriala a orasului se observa o diversificare – zonele rezidentiale s-au dezvoltat pe verticala, iar zona portuara, industriala si de depozitare se extinde in continuare pe orizontala.Portul Constanta a cunoscut o extindere spre sud .

Zona rezidentiala se imparte in cartierele :Tomis (I,II,III,IV si Nord) si noile complexe de locuinte din zona Bratianu ,Abator ,Gara ,Km.4-5,Faleza Nord si Faleza Sud.

Zona centrala o formeaza orasul vechi (cladiri vechi) , strazile intersectandu-se in piata Ovidiu .Aceasta zona este caracterizata prin constructiile vechi (monumentale) care predomina ,magazine si restaurante.

A doua zona are forma unui arc de cerc constituind orasul nou .Este concentrata in jurul unor pietre de aprovizionare a populatiei cu alimente si bunuri de consum(Piata Grivitei , Ahile Mihail , Nicolae Filipescu etc.)

A treia zona periferica constituie un semicerc larg avand o structura mai rasfirata cu spatii verzi mai frecvente ;include zona industriala Palas cu numeroase fabrici si spatii de depozitare.

A patra zona a orasului o constituie extravilanul care are o structura risipita; este o zona agricola tipica .

Vocatia artistica a orasului este pusa in evidenta de numeroasele obiective turistice: Muzeul de Istorie Nationala si Arheologie , Muzeul de Arta , Muzeul de Arta Populara , Muzeul de Arta "Ion Jalea" , Muzeul Marinei Romane , Edificiul Roman cu Mozaic , Complexul muzeal de stiinte ale naturii (Planetariul ;Delfinariul ;Microdelta; Acvariul etc.),ruinele cetatii Tomis , Moscheea Mare , Statuia lui Ovidiu etc.

Mangalia, localitate situata pe tarmul Marii Negre in partea de sud-est a judetului , la o distanta de 44km spre sud de resedinta judetului ocupand o suprafata de 18,7km².Se afla la aceiasi latitudine cu statiunile mediteraneene Nisa , Monaco si San Remo.A fost declarat municipiu pe 17 ian. 1995.Din municipiul Mangalia fac parte localitatile :Cap Aurora ;Jupiter; Neptun ; Olimp ; Saturn si Venus.

Mangalia s-a dezvoltat in zona cetatii antice Callatis , fondata la inceputul sec. V i.Hr. de catre colonistii greci din Heracleea pontica .De la inceput orasul Callatis se afirma ca un insemnat centru cultural si artistic intre orasele-cetati grecesti de pe tarmul Marii Negre.

Callatis devine ,in afara unui centru cultural-artistice de prima marime , si un important centru militar si politic in ierarhia oraselor grecesti de la Marea Neagra.

In timpul stapanirii bizantine , Callatisul cu toate cetatile de pe litoral cazute in ruina , au fost refacute si intarite .Dupa aceasta perioada in care a domnit imparatul Justinian , se inregistreaza o inflorire a comerului , remarcandu-se in special activitatea negustorilor genovezi.

Inca din sec.XIV , Dobrogea facea parte din principatul Tara Romaneasca (in perioada lui Mircea cel Batran) .Dupa moartea lui Mircea cel Batran , Dobrogea a fost ocupata de turci.Cele cinci secole de stapanire otomana au dus la decaderea asezarilor de pe litoral.

In perioada feudala cetatea devine un orasel cu numele de Pancala sau Pangala ,iar in sec. XVII ia numele de Mangalia .

Dezvoltarea functiilor balneo-climatice si turistice determina cresterea populatiei sale de la 1300 de locuitori in anul 1896 la 43960 in anul 1992.

In zona de nord a Mangaliei exista izvoare cu apa minerala sulfuroasa ,clorurata , bicarbonata ,sodica , calcica mezotermala si namol de turba bogat in substante minerale .

Alaturi de activitatea balneara si turistica , in Mangalia se desfasoara si o importanta activitate industriala in cazul Santierului Naval Mangalia –2Mai , unul dintre cele mai eficiente din zona Marii Negre si chiar din Europa .

In structura pe ramuri ale industriei are o preponderenta ind. alimentara (37,2% din productia ind. a orasului) si textila (18,5%).Agricultura detine o pondere importanta in economia orasului , suprafata agricola fiind de 2959ha.Agricultura este caracterizata prin cultura cerealelor (grau si porumb) si cresterea animalelor (ovine si bovine).

In Mangalia se pot vizita numeroase obiective turistice :Muzeul de Arheologie Callatis ,Parcul Arheologic , Geamia "Esmahan Sultan" etc.

Medgidia ,municipiu situat pe malul stang al canalului Dunare-Marea Neagra in podisul Dobrogei de Sud(Valea Carasu) ,ocupand o suprafata de 11,2km².Asezarea este plasata in egala distanta intre Dunare si mare.Din municipiul Medgidia fac parte localitatile Remus Opreanu si Valea Dacilor.

Medgidia s-a format in jurul anului 1840 prin stabilirea tatarilor adusi din Crimeea de sultanul Abdul Medjid (de la care deriva numele asezarii) .Este atestat documentar ca asezare urbana in timpul razboiului Crimeei (1856).

Medgidia a fost ridicata la rangul de municipiu prin Legea nr. 104/24 nov. 1994.

Industria este diversificata – de la exploatarea miniere , calcare ,bentonite si argila la otelarii si constructii de masini , utilizate pentru recoltat stuful.

Medgidia are inca valente agricole avand o suprafata agricola de 7281ha. teren agricol,1107 ha de vii si 517 ha de livezi si ferme de bovine , porcine si pasari.Este un important nod de cale ferata , asigurand legatura feroviara cu Bucuresti, Constanta ,Tulcea si Negru Voda.

Construirea canalului Dunare –Marea Neagra a facut din Medgidia cel mai important port de pe canal .

Dintre obiectivele turistice demne de remarcat sunt :Muzeul de Arta “Lucian Grigorescu”;Muzeul de Istorie , Moscheea Mare ,statuia “Fata cu harpa “- opera sculptorului Ion Jalea etc.

Basarabi,(6687ha) situat in podisul Dobrogei de Sud pe Valea Carasu, la 20 de km de Municipiul Constanta , pe drumul national DN3 , la intersectia acestuia cu DN22C , la altitudinea de 90m . Orasul se invecineaza spre vest cu comuna Ciocarlia si satul Valea Dacilor , la sud cu comuna Ciocarlia si comuna Baraganu si la nord cu comuna Poarta Alba .

Cu ocazia unor lucrari de decopertare la cariere de creta de pe dealul numit Tibisir in anul 1957 , s-au descoperit sapate in stanca , bisericate rupestre , galerii cu lacasuri pentru morminte , locuinte de suprafata construite prin blocuri de creta pe terasele formate din umplutura de steril .Arheologii au stabilit ca este un ansamblu rupestru , o straveche asezare omeneasca .

Date certe si pretioase asupra localitatii apar in documentele existente sau descifrate dupa 1800 si mai ales dupa 1850 cand se aflau aici stabiliti mocani si cojani urmasi ai ciobanilor veniti din Vrancea sau din Subcarpatii Munteniei .

Pentru prima data apare sub numele de Murfatlar , denumire care vine de la cuvantul turcesc “murlivet” care inseamna om generos apoi “muruvetli” care inseamna om curajos cu inima deschisa . Acest nume s-a metamorfozat cu timpul in “murfat” , apoi in Murfatlar care inseamna ‘urmasii lui Murfat’ . Denumirea localitatii de Murfatlar se pastreaza pana in anul 1924, dupa care , ca urmare a disputelor politice dintre taranisti si liberali , numele se schimba in Basarabi . Centrul agro-industrial Basarabi si-a conturat dimensiunile in ultimul deceniu sub impactul marilor lucrari ale Canalului Dunare-Marea Neagra .

Orasul Basarabi este renumit pentru planatatiile sale de vita de vie , podgoria Murfatlar , Crama si Muzeul Viticulturii fiind cunoscute in toata tara si peste hotare . Calitatea vinurilor se datoreaza alaturi de solul calcaros , insolatiei prelungite si a muncii neobosite si pricepute a locuitorilor care se ocupa cu cultivarea vitei de vie de mii de ani .

Orasul Basarabi este un important nod de comunicatii , are statii de cale ferata si un port fluviu industrial cu echipamente tehnice moderne ; avand toate attributele unei localitati urbane – strazi asfaltate , magazine moderne , peste 11000 de apartamente confortabile , telefoane etc.

In Basarabi se gasesc cateva obiective turistice :

- Complexul Bisericutelor crestine din dealul de creta;
- Rezervatia naturala “Fantanita Murfatlar”
- Muzeul viticulturii .

Cernavoda, oras situat in podisul Dobrogei de Sud , pe malul drept al Dunarii , la confluenta cu Canalul Dunare Marea Neagra . Suprafata ocupata de oras este de 4935ha.

Ca asezare omeneasca are o vechime milenara , iar ca asezare urbana este cunoscuta din perioada romana sub numele de Axiopolis , cand avea functie strategica .

Cea mai veche marturie de existenta si dainuire romana pe aceste meleaguri , este cimitirul neolitic , peste care s-a asternut amprenta culturii Hamangia .

Sub stapanirea otomana localitatea apare sub numele de Bogazchioi (Satul de la varsare) , cu importanta functie de schimb . Din nefericire , epoca de ocupatie turceasca (sec.XV) reduce insemnatatea orasului la aceea de sat . Se va inregistra insa o revenire odata cu alipirea Dobrogei (1878) la Romania . In orasul Cernavoda convietuiesc :romani (20932 loc.-94,95%) , turci (622 loc.-2,82%) , rusi si lipoveni (261 loc.-1,18%) , rromi (137 loc.-0,62%) , precum si alte grupuri etnice in proportii nesemnificative .

Dupa religie populatia cuprinde 20870 de ortodocsi (94,67%) , musulmani (2,88%) si catolici .

Economia orasului

Economia orasului Cernavoda este legata de prezenta strainilor- calea ferata a fost executata de englezi (1857-1860) , fabrica de suruburi de catre francezi (1906) , iar mai nou Centrala atomo-electrica de catre canadieni (incepand cu anul 1979).

Constrirea podului peste Dunare (1890-1895) a impus aparitia unor intreprinderi .In anul 1890 intra in functiune fabrica de ciment de la Cernavoda cu o productie de 50t/zi.In anul 1938 productia de ciment a ajuns la 75098 t.La 9 mai 1971 a inceput constructia primei centrale nucleare-electrice din tara .Centrala este amplasata pe un platou de calcar , in apropierea orasului , la cca 2km de ecluza navigabila de pe canalul Dunare Marea Neagra .Centrala are 5 unitati nucleare-energetice fiecare avand o putere de 700MW (3500 MW).In Cernavoda se afla unul dintre cele mai importante complexe hidroenergetice si de transport din tara noastra, la confluenta Canalului Dunare –Marea Neagra cu Dunarea,ecluza si sistemul podurilor dunarene.In anul 1890 incep lucrarile liniei de cale ferata Fetesti-Cernavoda ,in care era prevazuta constructia celor trei poduri de peste Dunare,lucrari care,prin geniala inspiratie a inginerului roman Anghel Saligny ,avea sa se incheie in anul 1995.

In anul 1879 se infiinteaza capitania Portului Cernavoda care coordoneaza navigatia pe Dunare din aceasta zona,amplificata dupa 1986 cand intra in functiune canalul Dunare-Marea Neagra.

Orasul dispune de o casa de cultura,un cinematograf, 7 biblioteci si un muzeu.Muzeul local cuprinde ceramica veche ,cruci vechi din lemn,tesaturi ,ziare si fotografii , etc. La loc de cinste se gasesc manuscrise dobrogene apartinand unor personalitati din Dobrogea: Chirescu , I.D-compozitor si Claudiu,Alexandru –filosof.

Eforie, oras situat in SE Constantei in zona de stepa a Dobrogei maritime , pe fascia litorala dintre lacul Techirghiol si Marea Neagra , la altitudinea de 6-20m , la o distanta de 14-19km spre sud fata de Municipiul Constanta.

Orasul este alcatuit ,din punct de vedere administrativ , din doua nuclee – Statiunea Eforie Nord si Statiunea Eforie Sud – situate la o distanta de trei km una de cealalta si ocupa o suprafata de 5,6km².

Eforie Nord dateaza , ca statiune balneara , din anul 1893 , cand s-a construit primul sanatoriu de catre Eforia Spitalelor Civile din Bucuresti.Acest stabiliment a constituit nucleul statiunii Eforie care a apartinut orasului Techirghiol pana in anul 1933.La 1nov. 1933 Eforie Nord obtine statutul de oras .

Eforie Sud dateaza din anul 1898 cadn s-a construit prima instalatie de bai calde .Pana in anul 1920 s-a numit “Baile Movila” , apartinand de comuna Tuzla .In anul 1927 devine comuna

independenta de Tuzla , iar in anul 1928 este recunoscuta ca statiune balneara .Din anul 1929 are statut de oras .Numele actual l-a primit dupa anul 1962.

In statiunea Eforie Nord sunt trei baze de tratament .

In statiunea Eforie Sud se afla sanatoriul pentru copii cu profil reumatologic.

Cele doua statiuni mai dispun de restaurante ,cinematografe ,cofetarii , terenuri de sport care s-au construit intre anii 1958-1975.

Harsova,(3,9km²) oras situat in NV judetului Constanta ,pe lunca si terasa dreapta a Dunarii , la 85km de Municipiul Constanta .Asezarea este atestata documentar inca din anul 103.

In partea de SE a orasului au fost descoperite vestigiile unei asezari neolitice apartinand culturilor Hamangia , Boian si Gumelnita.

Pozitia geografica , in apropierea unui vechi vad al fluviului Dunarea si in fata gurii de varsare a Ialomitei , influentaeza succesiunea functiilor sale militaro-strategice si punct vamal in antichitate.

Economia orasului a fost dominata de industria materialelor de constructie , exploatarea calcarelor , la care s-au adaugat noile intreprinderi .Industria mai este reprezentata si de Santierul Naval , Intreprinderea de prelucrare a lemnului si prelucrarea produselor alimentare .

Harsova este un centru viticol si pomicol (livezi de piersici si caisi).

In zona orasului se gasesc izvoare cu ape termale , cu calitati terapeutice asemanatoare celor de la Baile Herculane .Orasul mai dispune de un hotel , un restaurant , mai multe magazine si unitati de utilitate publica .

Navodari,(4,5km²) oras situat in partea de est a judetului Constanta ,pe tarmul Marii Negre , la altitudinea de 6-8m , pe Canalul Poarta Alba –Midia Navodari , la 24km distanta de Constanta .Orasul este amplasat pe malul sudic al lacului Tasaul si cuprinde localitatea componenta Mamaia Sat.Orasul este delimitat la NE de comuna Corbu , la N de comuna M.Kogalniceanu, la V de comuna Lumina , la S de Municipiul Constanta si la E de Marea Neagra .Relieful , in cea mai mare parte are o altitudine cuprinsa intre 0-50m , numai la V de Lacul Tasaul relieful depaseste 70 m pe latura estica , la Marea Neagra, relieful este reprezentat de o faleza veche , inactiva si o plaja extinsa .

Clima la Navodari este determinata de temperatura medie anuala de peste 11 grade Celsius , cu oscilatii intre -1gr.C in ian. si 22gr.C in iulie datorita influntei brizei marine si a precipitatiilor cu valori de sub 400mm , iar vanturile predominante sunt cele de N si NE la care se aduga brizele cu activitate permanenta .In cadrul orasului Navodari este cuprinsa peste 90% din suprafata lacului Tasaul (23,35km²).

Vegetatia si fauna din aria orasului Navodari este specifica stepii: plante marunte , paiusul la care se adauga papura , trestia , pipirigul de mare , rogozul , etc.

Fauna este reprezentata prin numeroase specii de rozatoare : soarecele de stepa , popandaul , orbetele , sarpele rau dobrogean , soparla dobrogeana si numerosi reprezentanti piscicoli specifici lacului Tasaul-crapul , carasul , bibanul , somnul si stiuca .

Solul predominant este cernoziomul la care se adauga litosolurile si solurile nisipoase.

La 15 august 1932 localitatea Navodari este trecuta in categoria comunelor , iar in anul 1956 devine localitate urbana .La 17 februarie 1968 a fost declarat oras ,avand in subordine adminstrativa localitatea componenta Mamaia Sat .

In trecut a fost un sat de pescari , treptat a devenit un important centru al industriei chimice si statiune balneo-climaterica.

Orasul Navodari are o functie ind. petru ca din totalul populatiei 47% lucreaza in industrie .

Incepand cu anul 1953 , la Navodari s-au pus bazele unei mari uzine de ingrasaminte superfosfatice si de acid sulfuric.

Alte obiective ind. sunt: Uzina de masini agricole (S.C.Conef S.A.) , o fabrica de caramizi, o fabrica de prelucrare a lemnului , o fabrica de zahar si moderna platforma petrochimica Midia Navodari .Pe platforma petrochimica se afla o centrala termica cu o putere instalata de 150Mw , rafinarie de mare capacitate si fabrici specializate in prelucrarea chimica a petrolului .

Odata cu realizarea canalului Poarta Alba –Midia Navodari s-a construit portul Midia .

Teritoriul orasului Navodari este traversat de o cale ferata (Constanta –Cariera Sitormam) si o sosea nationala (Constanta – Corbu –Mihai Viteazu, in N judetului).Navodari a devenit cea mai tanara staiune climaterica de pe litoral .In oras functioneaza doua scoli generale si un liceu tehnologic , un cinematograf , o casa de cultura si o biblioteca.

Negru Voda , oras situat in partea de sud a judetului , la cca. 60km de Municipiul Constanta , pe platforma podisului cu acelasi nume , la o altitudine de 160m , la granita cu Bulgaria .Orasul oucpa o suprafata de 3,1km² si cuprinde localitatea componenta Graniceri si satele Darabani si Valcele.

Localitatea a fost intemeiata in 1715 in timpul dominatiei otomane sub denumirea de Cara Omer.Anul 1926 este marcat de schimbarea numelui localitatii in Negru Voda ,iar la 18 sep.1987 a fost declarat oras avand in subordine administrativa localitatile Graniceri si satele Darabani si Valcele.

Are o suprafata de 13 000 de ha iar fondul forestier detinut este de 946 de ha .Populatia este ocupata in activitatea din cadrul Fabricii de nutreturi combinate ,diferite forme de industrializare a produselor agricole,mecanizarea agriculturii,ferma de crestere a bovinelor si a porcinelor.In orasul Negru Voda functioneaza trei gradinite , trei scoli generale si un liceu teoretic, trei camine culturale, un cinematograf si o biblioteca oraseneasca.

Orasul Negru-Voda are o statie de cale ferata si este un important punct de trecere al frontierei spre Bulgaria.

In apropierea orasului se afla padurea Negru-Voda (150 ha.) declarata rezervatia cinegetica.

Ovidiu. Oras situat in partea de est a podisului Casimcea, pe malul de nord-vest al lacului Siutghiol Mamaia, la 11 km.de municipiul Constanta.

Orasul ocupa o suprafata de 6,8 km.², cuprinzand si localitatea componenta Poiana.

Relieful este specific Podisului Dobrogean, cu aspect de campie usor ondulat si masive de calcar.

Cariere de calcar din partea de nord-vest a orasului si descoperirile arheologice atesta existenta straveche a populatiei pe aceste meleaguri.

Ovidiu a primit statutul de oras la 18 aprilie 1989 avand in subordinea administrativa localitatea componenta Poiana. Orasului Ovidiu i-a apartinut initial satul Lumina pana in 1990 cand aceasta a devenit comuna de sine statatoare.

Activitatea economica este diversificata, desfasurandu-se Centrala Termoelectrica, Fabrica de Conserve din legume si fructe, Centrul de mecanizare a agriculturii, exploatarile de calcar si de dolomit, ferme legumicole si de crestere a bovinelor s.a.

Orasul Ovidiu a devenit port pe Canalul Poarta Alba – Marea Neagra fiind dotat cu o ecluza.

Peste pod este construit un modern por rutier ce deservește traficul pe DN 2 A Constanta – Harsova – Bucuresti si DJ 22 Constanta – Tulcea.

Podul construit pe o fundatie de stanca, la minus 28 m., are o deschidere de 111 m si cinci deschideri adiacente de cate 30 m fiecare, insumand o lungime totala de 200 m.,ce asigura o functionare a traficului rutier prin cele patru benzi de circulatie si doua trotuare pietonale.

In apropierea orasului, pe lacul Siutghiol, se afla insula Ovidiu a carui nume se leaga de o traditie care spune ca pe aceasta insula si-ar fi trait ultimii ani de viata Ovidiu in exilul sau tomitan. Cercetarile au aratat ca aici inca din timpul comunei primitive a existat o comunitate omeneasca.

Techirghiol, oras situat in partea de sud-est a orasului, in zona de stepa a Dobrogei maritime, pe malul de nord-vest al lacului cu acelasi nume la 17 km de municipiul Constanta in apropierea tarmului Marii Negre (3 km) la altitudinea de 15-20 m., ocupand o suprafata de 3,68 km² cuprinzand si localitatile – sanatoriul Agigea si statiunea zoologica marina.

Descoperirile arheologice din perimetrul orasului atesta locuirea acestor meleaguri din perioada primei epoci a fierului (Halstatt). Arheologii au scos la iveala urme de locuire din perioada greaca, romana, turco-romana si tatară. Prima atestare documentara dateaza din perioada in care se afla o institutie judecatoreasca (kadiad) care a functionat pana in anul 1930.

Descoperirile eficientei curative a apei si namolului din lacul Techirghiol, la sfarsitul secolului al XIX-lea devine factorul determinant in dezvoltarea orasului care de la simpla asezare cu cateva familii turcesti (in anul 1560) ajunge in scurta vreme o statiune balneara (1899), apoi oras in 1930. Comuna Techirghiol se impune ca statiune balneo-climaterica in 1893, dezvoltandu-se constant in aceasta directie dupa 1912, fiind declarata statiune la 29 decembrie 1929, iar oras in 1930.

Orasul Techirghiol are in subordinea administrativa localitatile componente – Sanatoriul Agigea si Statiunea zoologica marina.

Amenajarile balneare si casele de odihna sunt situate in jurul micului golf ce formeaza lacul Techirghiol, diferentiindu-se doua subzone – cea sanatoriala, situata in sud-estul statiunea si cea de odihna situata in nord-est.

Pe teritoriul orasului isi desfasoara activitatea alaturi de baza sanatoriala si unitati industriale apartinand industriei locale – artizanat si materiale de constructie (exploatarea calcarelor – piatra de Techirghiol).

Industria mai este reprezentata prin mici unitati textile si alimentare.

Agricultura pastreaza inca un rol semnificativ in economia orasului, detinand o suprafata de 8370 ha..

Statutul de statiune balneo-climaterica de interes general cu functionare permanenta este garantata de factorii naturali existenti.

Climatul maritim, cu veri calduroase, in iulie temperatura medie de peste 23⁰C si zile senine, in medie 25 zile insorite pe luna, si ierni blande cu zapada putina – ianuarie, temperatura in medie in jur de 0,5⁰C.

Obiectivele turistice ale orasului Techirghiol sunt Monumentul Eroilor, celebrul soldat din bronz ridicat in memoria celor 176 de luptatori cazuti la datorie, dezvelit la 16 august 1931 si Manastirea.

JUDETUL TULCEA

Este situat in partea de E-SE a Romaniei ,in partea central –nordica a Dobrogei ,la gurile Dunarii ,cu iesire la Marea Neagra (in E),la granita cu Republica Moldova si Ucraina (in N),Limitat de judetul Galati (NV);Braila(V) si Constanta(S),la intersectia paralelei de 45° latitudine N cu meridianul de 29° longitudine E.

Pe teritoriul Tulcei se afla punctul extrem estic al Romaniei ,respectiv 29°41'24"II longitudine estica,la Sulina.

Suprafata:8.499km²(3,56% din suprafata tarii),locul IV pe tara.

Populatia:(1 iul 1998)-265.173 locuitori (1,18% din pop. tarii) din care:131.925 loc. de sex masculin(49.75%) si 133.148 loc. de sex feminin(50.25%).

Populatia urbana:129.716 loc.(48.92%)

Populatia rurala:135.457 loc.(51.08%)

Densitatea:31.5 loc./ km²

Structura populatiei pe nationalitati (la recensamantul din 7 ian.1992): 88.68% romani ,7,54% rusi-lipoveni,1,42%ucrainieni,1.25% turci,0,50% tigani,0.28% greci,0,33% alte minoritati (maghiari ,tatari ,germani,bulgari).

Resedinta:municipiul Tulcea

Orase:Babadag,Isaccea,Macin,Sulina.

Comune:43,133 sate.

RELIEFUL : Se caracterizeaza prin exustenta a doua unitati fizico-geografice distincte:una mai inalta , in partea central –vestica ,in cadrul careia se intalnesc elemente ale celui mai vechi relief de pe teritoriul Romaniei(respectiv unitati de orogen vechi,hercinic) si alta mai joasa si mai noua(din cuaternal) in N si NE, respectiv lunca si Delta Dunarii.

Unitatile mai inalte de relief sunt dispuse in 3 mari fasii paralele,ocupand circa 32% din totalitatea jud. Tulcea: fasia de N este constituita din muntii Macinului (cei mai vechi munti din Romania),tociti ,cu alt. max. de 467 m (vf.Tutuiatu sau Greci),Pod.Niculitel si Dealurile Tulcei; fasia centrala , extinsa intre Dunare(la V) si lacul Razim(la E),este reprezentata prin Pod. Babadag,iar fasia sudica,corespunzand compartimentului nordical Pod. Casimcea care face parte integranta din Pod.Dobrogei Centale,constituit predominant din sisturi verzi prepaleozoice in fundament (care apar adeseori la suprafata) peste care afla depozite jurastice si cretacee.

Regiunile joase de relief,extinse cca.62% din teritoriul jud. Tulcea include Delta Dunarii,cea mai noua formatiune de relief a Romaniei ,lunca Dunarii ,situata la periferiile de V si N ale jud. Tulcea ,precum si prin campia aluviala din preajma lacului Razim.

Relieful tulcean variaza intre 0 m la nivelul Marii Negre(Sfantul Gheorghe) si 467 m (alt. in vf. Greci).

In cadrul Pod.Babadag(parte componenta a Pod. Dobrogei de N) se remarca o importanata linie de falie,intre Peceneaga(la NV) si Camena (laSE),care separaPod. Dobrogei de N de Pod. Dobrogei Centrale.

CLIMA :temperata ,cu un pronuntat caracter continental,manifestat prin veri calduroase,ierni reci,marcate adesea de viscole,amplitudi mari de temperatura (66,3°C)si prin precipitati reduse .Zona litoral-maritima a jud. Tulcea se caracterizeaza printr-un climat mai

bland ,cu veri a caror caldura este atenuata de briza racoroasa a Marii Negre si ierni cu temp. nu prea coborate (media termica a lunii celei mai reci,la Sulina,este de -0.6°C).

Temperatura maxima – $39,5^{\circ}\text{C}$ – s-a inregistrat la statia meteorologica Mircea Voda(20 august 1945), iar minima absoluta - $-26,8^{\circ}\text{C}$ – la Tulcea(24 ianuarie 1943).

Precipitatiile medii anuale insumeaza cantitati cuprinse intre 359 mm la Sulina (cele mai mici din tara) si 455 mm la Isaccea. Vanturile predominante bat cu o frecventa mai mare dinspre NE (18,3%), urmate de cele dinspre NV(17,1%), dinspre E (15,2%)si dispre N(13%) cu viteze medii anuale cuprinse intre 0,8 si 5,3 m/s. In timpul verii, in conditi de stabilitate atmosferica se manifesta o circulatie termica locala a aerului, sub forma brizei de mare (ziua) si brizei de uscat (noaptea) care se resimte la o distanta de 10-15 km spre interiorul uscatului.

RETEAUA HIDROGRAFICA cu o densitate de 0,1-0,3 km/km² (exclusiv Delta Dunarii), cea mai scazuta din tara, se caracterizeaza prin rauri scurte (al caror curs se desfasoara total sau percial pe teritoriul judetului Tulcea), tributare Dunarii (Topolog, Cerna, Jijiile, Luncavita s.a.0 sau care se varsa in cuvetele lacustre de pe teritoriul Marii Negre (raurile Talita, Telita, Slava, Hamangia, Casimcea s.a). Dunarea care margineste judetul Tulcea la vest (prin bratul Macin sau Dunarea veche) si la nord (prin bratul Chilia) pe o distanta de 276 m, constituie principala cale navigabila si sursa cea mai importanta de apa, cu atat mai mult cu cat pe sectorul ei inferior, cu cele 3 guri de varsare(Chilia, Sf.Gheorghe, Sulina), in special pe bratul Sulina si in continuare pe Dunare pana la Braila, pot naviga si vase maritime.

Abundenta lacurilor fluviale (Peceneg, Telincea, Parches, Somova), deltaice (Furtuna, Gorgova, Matita, Lumina, Puiu, Lacul Rosu) si litorale (Razim, Dranov, Golovita, Zmeica, Babadag) constituie tot atatea resurse naturale de apa, cu o importanta piscicola, ca mijloc de comunicatie (prin intermediul numeroaselor canale) si ca baze de agrement sau de alimentare ca apa ale populatiei.

VEGETATIA – prezinta cateva diferentieri teritoriale, legate de fondul general al climatului de stepa, de relief deluros, de cel muntos si de intinsele suprafete acvatice si de lunci.

Zona stepii, destelenita in proportie de peste 95% extinsa in partile de est si vest ale judetului, include cateva pajisti xerofite in care predomina paiusul, pelinita, barboasa, finuta cu bulbi.

Silvostepa defrisata pe circa 85% din suprafata, este reprezentata prin palcuri de paduri de stejar pufos si stejar brumariu.

In pod. Babadag si muntii Macin se intalneste un etaj forestier alcatuit indeosebi din paduri de gorun, in care este foarte abundent teiul si jugastrul; local apare si fagul.

In lunca Deltei Dunarii sunt caracteristice padurile de plop si salcie, iar pe nisipurile din jurul acestor paduri cresc salcia pitica de nisip s.a.

Pe nisipurile litoral-maritime se dezvolta o vegetatie arenicola, alcatuita din elemente pontice si submediteraneene. O zona distincta o formeaza grindurile Letea si Caraormandin Delta Dunarii, acoperite de paduri compacte, numite de localnici “hasmacuri”, in care predomina stejarul brumariu, in interiorul carora se dezvolta un strat dens de arbusti si numeroase plante agatatoare. Stuful care alcatuieste si formatiuni plutitoare numite plaur; nuferii reprezinta vegetatia specifica Deltei Dunarii.

F A U N A , forte eterogena, cuprinde 2 mari categorii, cea de uscat si cea a apelor si din jurul acestora. Speciile terestre sunt variate si includ mamifere – mistreti, caprioare, lupi, vulpi, iepuri, pisici salbatice, jderul de copac, parsi, – rozatoare – dihor, sorecele dungatde stepa, popandaul, - reptile – serpi, vipere, soparle, gusteri, - pasari – ciocanitori, vrabii, potarnichi, prepelite, ulii, - si numeroase insecte. Prezenta unor intinse suprafete acoperite de ape, si mai ales existenta Deltei Dunarii, determina o abundenta rar intalnita de elemente acvatice, intre care peste 300 de specii de pasari autohtone sau de pasaj, multe dintre ele ocrotite de lege si declarate

monumente ale naturii (pelicani, cormorani, gasca cu gat rosu, gaste si rate salbatice, egrete, califari, lisite, garlite, lebede, berze, starci, nagat) cateva mamifere (cainele enot, nurca, vidra, hermelina, nutria), precum si numeroase specii de pesti, multi dintre ei de mare interes economic (morun, nisetru, cega, pastruga, somni, stiuca, scrumbie, calcan, salau).

RESURSE NATURALE se gasesc zacaminte de piritite curifere (la Altan Tepe) si baritina; se exploateaza cuarzite (Cerna), caolin (Facatelu, din muntii Macin), calcare (Isaccea), granit (Mahmudia), dolomit (Valea Nucarilor), gresii cuartoase (Baia Ttulcea). O bogatie aparte o reprezinta stuful si padurile (95,195 ha la sfarsitul anului 1996).

ECONOMIA – se caracterizeaza printr-o industrie diversificata, o agricultura bazata tot mai mult pe proprietatea particulara, un comert activ favorizat de toate categoriile mijloacelor de transport (rutier, feroviar, fluvial, maritim si aerian) precum si printr-o activitate turistica accentuata de valorificarea frumusetilor Deltei Dunarii.

INDUSTRIA reprezinta inca o importanta ramura economica a judetului Tulcea, contribuind cu ponderi insemnate la realizarea productiei judetene.

Intreprinderile industriale situate in Tulcea, Babadag, Isaccea, Macin si Sulina produc: ustensile punter pescuit, vase, utilaj chimic, alumina si feroaliaje, mobila, cherestea, tricotate, covoare, conserve, tutun s.a.

Economia piscicola ocupa un loc insemnat in economia judetului, productia realizandu-se atat din apele Deltei Dunarii, din lacurile deltaice si litorale, din Marea Neagra cat si din pepinierele piscicole de la Calica, Stipoc s.a.

AGRICULTURA dispune de conditii pedoclimatice favorabile si de suprafete agricole.

La sfarsitul anului 1996 fondul funciar al judetului cuprindea 361405 ha terenuri agricole (din care 177.278 ha, respectiv 49% in sectorul privat, 95.195 ha paduri, 353.398 ha acoperite de ape si balti si 39.886 ha alte suprafete). In 1996 terenurile arabile (288.259 ha) erau cultivate cu porumb, grau si secara, floarea-soarelui, orz si orzoaica, ovaz, soia, leguminoase, cartofi s.a.

TURISMUL. Datorita vestigiilor geto-dace, romano-bizantine si a Deltei Dunarii, pe teritoriul judetului se indreapta anual un numar de turisti romani si straini (63.000 in 1996).

Tulcea, municipiul judetului cu acelasi nume, situat in sud-estul Romaniei, in partea de nord a Dobrogei, la poalele de nord ale Delurilor Tulcei (este intins pe sapte coline – Hora, Dealu Mare, Carierei, Taberei, Cazarmii s.a., in forma de amfiteatru cu deschidere spre Dunare), pe malul drept al bratului Tulcea, la 30 m altitudine, la 71,3 km vest de tarmul Marii Negre. Are o suprafata de 13,2 km², cu o populatie de 96.278 locuitori (1 iulie 1998), dintre care 47.141 de sex masculin si 46.137 de sex feminin (densitatea populatiei este de 7294 locuitori/km²).

Orasul este port fluvio-maritim, are aeroportul situat in comuna Mihail Kogalniceanu (la 21 km sud) si este si un important nod rutier.

Sapaturile arheologice efectuate dupa 1974 pe teritoriul orasului si in imprejurimi au scos la iveala urme de locuire din neolitic (mileniul 4-3 i.Hr.). Ca asezare omeneasca, municipiul se inscrie printre cele mai vechi localitati de tip urban ale tarii (in punctul “La Vararie” de pe dealul Taberei fiind identificate vestigii ale purtatorilor culturii Gumelnita – mileniul 4 i.Hr.). Tulcea a fost declarat municipiu la 17 februarie 1968, avand in subordine administrativa localitatea Tudor Vladimirescu.

In cadrul municipiului se efectueaza exploatare de calcar si gresii curtate. Tulcea beneficiaza de o centrala electrica si de termoficare, intreprinderi punter producerea de alumina (al doilea centru din tara, dupa Oradea) si de feroaliaje necesare realizarii otelurilor de toate calitatile.

În municipiul Tulcea se afla mai multe muzee: Muzeul Deltei Dunării (cu peste 1900 de piese, înfățișând flora și fauna Deltei Dunării), Muzeul de Artă, Muzeul de Etnografie, Muzeul de Istorie și arheologie, Muzeul de Științele Naturii; un Institut de învățământ superior, un Institut de Cercetare și Proiectare “Delta Dunării”, un Institut de Cercetări Eco-Muzeale (singurul din țară), numeroase biblioteci (“Panait Cerna”-1900- 228.887 volume în 1994), cinematografe, școli, licee ș.a.m.d.

La Tulcea au loc Festivalul internațional al folclorului din țările dunărene (în anii șot), Festivalul internațional al folclorului din țările latine (în anii fără șot) și Festivalul național al obiceiurilor de Crăciun, Anul Nou și Boboteaza.

În Tulcea puteți vizita : Catedrala ortodoxă (1865, reparată în anii 1897-1900 și pictată tot atunci de Ștefan Luchian și Constantin Artachino, declarată monument de arhitectură deoarece era singura biserică ortodoxă de pe întregul cuprins al Imperiului Otoman careia i s-a permis să își înalțe turlele mai sus decât ale geamiiilor), Biserica cu ceas (1857, pictată în 1927), Biserica grecească (construită în anii 1848-1854 după planurile arhitectului Ștefan Dopran), moscheile “Azzizie” (1899-1924) și cea a lui Ismail Pasa (1877), Palatul Pastelor (1870 – azi sediul Muzeului Delta Dunării), bustul lui Spiru Haret (dezvelit în 1923 – opera a sculptorului Vasile Chiriatic), statuia ecvestră a domnului Mircea cel Bătrân (dezvelită în 1972, opera în bronz a sculptorului Ion Jalea).

Babadag : Oras situat în sud-estul podisului Babadag, la 30-40 m. altitudine, în apropierea lacului omonim la 35 km.sud de Tulcea.

Populația :10.791 locuitori(1 iul. 1998)dintre care 5.325 loc de sex masculin și 5.464
De sex feminin.

Suprafața :60 km²

Densitatea :180 loc /km²

Babadag este stație de CFR,în cadrul loc. se efectuează exploatare de calcar și gresii;orasul beneficiază de fabrici de mobilă și cherestea și de produse alimentare.

În Babadag se pot vizita:geamia lui Ali-Gazi Pasa (sfârșitul sec. XVII,renovată în 1998-1999) cu un minaret de 23 m înălțime;Mausoleul lui Sari Saltik(sec.XV –cu refaceri din sec. XVIII-XIX și 1977),Biserica armenască “Sfânta Născătoare”(sec. XVII,mistuită de un incendiu în 1823, reclădită în 1829, distrusă din nou de un incendiu în 1891 și rezidită în 1896),Biserica “Sf. Dumitru”(sec.XVIII),casa “Panaghie” (sec.XIX).

Isaceea :Oras în județul Tulcea situat în partea de nord a Dobrogei, pe dreapta Dunării,la poalele de nord-est a Pod.Niculitel, la 35 km. de municipiu.

Populație :5.659 locuitori (1 iul. 1998) dintre care 2.769 loc. de sex masculin și 2890
locuitori de sex feminin.

Suprafața :3,7 km²

Densitatea :1.529 loc/km²

Isaceea este port fluvial ,în cadrul orasului se efectuează exploatare de calcar punter fabricarea varului și a cimentului; este și un important centru viticol și de vinificație.

În arealul actualului oras a existat în Antichitate o așezare geto-dacică, apoi o stație a flotei romane pe Dunăre, cu o fortăreață construită în anul 395 d.Hr. care a continuat să existe până în secolul 7 d.Hr.Istoricul Nicolae Iorga presupune că la Isaceea ar fi existat reședința unei formațiuni politice prestatale, aceea a lui Saceea (secolul III d.Hr.). Prima menționare documentară a orasului datează din 1321, fiind consemnată cu numele de *Isakegi* într-o scriere a istoricului arab Abul-Feda. În secolul XVI, turcii au construit aici o cetate și i-au atribuit numele

de Isac-Koy (satul lui Isac) dupa numele unui pasa, de la care deriva, se pare, numele de Isaccea. In prezent, orasul are in subordine administrativa localitatile Revarsarea si Tichilesti.

In acest oras se poate vizita: Geamia (secolul XVI) cu minaret si cu opretioasa decoratie sculptata in piatra; Biserica ortodoxa "Sfantul Gheorghe" (secolul XVIII) cu un valoros iconostasdin lemn (datand din 1645), adus aici de la Manastireaadam din judetul Galati. In apropiere de Isaccea (la 6 km) pe teritoriul comunei Niculitel se afla Manastirea Cocos.

Macin , oras in judetul Tulcea situat in nord-vestul Dobrogei, la poalele de nord-vest ale muntilor Macin, la dreapta bratului Macin, la 77 km vest-nord vest de municipiul Tulcea.

Populatia :11.830 locuitori (1 iulie 1998), dintre care 5809 de sex masculin si 6021 de sex feminin.

Suprafata :3,4 km².

Densitatea:3479 locuitori/km².

Macin este port fluvial si nod rutier; in cadrul orasului se efectueaza exploatari de granit si caolin.

Orasul a fost atestat documentar cu numele de *Arrubium* , in jurul anului 100 d.Hr., in diplome militare care mentioneaza existenta aici a unei unitati militare auxiliare romane. Pe malul drept al Dunarii au fost descoperite urmele unui castru roman si ale unei asezari romane si apoi romane-bizantine. Unii istorici ca aici ar fi existat localitatea Vicina, un important centru politic, economic si comercial in secolele XII-XIV. In secolul al XVII-lea, Macin figura ca asezare urbana in care se intruneau frecvent negustorii braileni.

In orasul Macin se pot vizita rinele cetatii romano-bizantine; geamia (1860); hanul vechi (secolul XVIII).

Sulina , oras in judetul Tulcea, asezat in partea de est a Deltei Dunarii, pe tarmul Marii Negre, la 3,5 m altitudine (este orasul situat la cea mai joasa altitudine din romania0, la gura de varsare a bratului Sulina in Marea Neagra, la 29⁰41'24'' longitudine estica (punct care vmarcheaza extremitatea de est a tarii0, la 75 km est de Tulcea.

Populatia :5158 locuitori (1 iulie 1998) dintre care 2603 de sex masculin si 2555 de sex feminin.

Suprafata :3,28 km².

Densitatea:1573 locuitori/km².

Orasul este un important port fluvio-maritim unde se fac reparatii navale.

Prima mentiune a asezarii dateaza din anul 950, cand localitatea apare consemnata cu numele de *Solina* in lucrarea "De administrando imperio" a imparatului bizantin Constantin VII Porfirogenetul. Intr-un document din anul 1318 asezarea este amintita ca schela genoveza, iar in 1327 figura pe o harta intocmita de Pietro Visconti. In secolele XIV-XVI Sulina figureaza in numeroase harti italiene; in 1850 este mentionata ca sat de pescari iar in 1856 a capatat statutul de porto-franco, pe care si l-a mentinut pana in preajma celui de-al II-lea razboi mondial.

In sulina se pot vizita: palatul Comisiei europene a Dunarii de Jos (1860); Catedrala ortodoxa, construita in doua etape (1910-1912 si 1933-1934); casa in care a locuit E.Botez, autorul romanului "Europolis", cunoscut sub pseudonimul literar de Jean Bart (secolul XIX); farul vechi (construit in 1802 si refacut in 1842).